

Ηλεκτρονικοί ορολογικοί πόροι για το γλωσσικό ζεύγος γαλλικά-ελληνικά: καταγραφή, ταξινόμηση, αξιολόγηση

Αργύρης Διαγουμάς

adiagoumas@yahoo.gr

Μαβίνα Πανταζάρα

mavinap@frl.uoa.gr

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

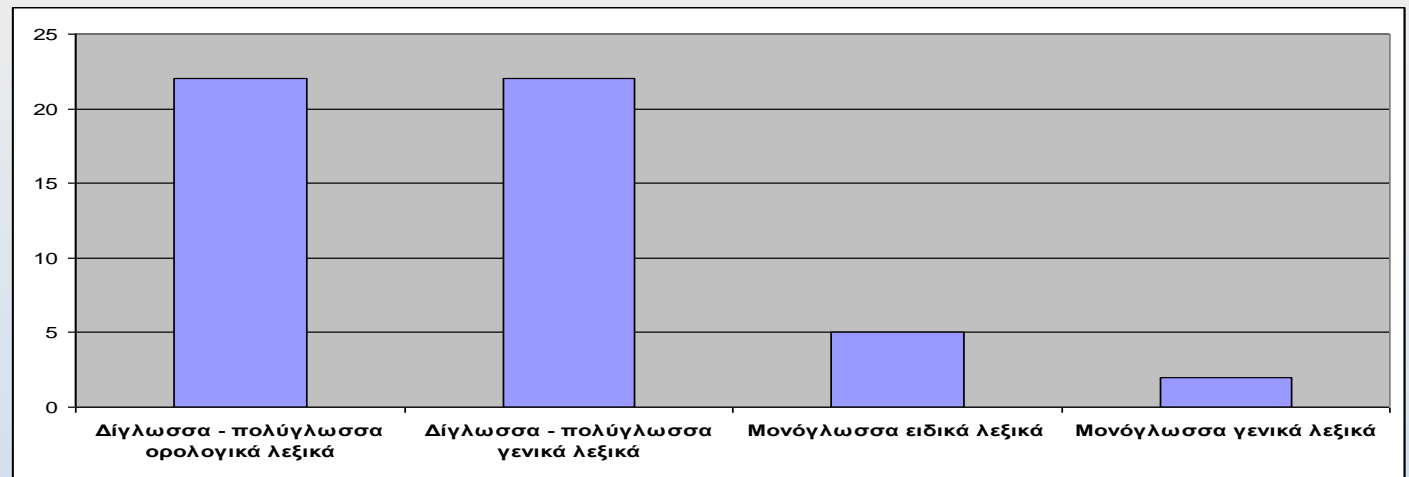
Πλάνο παρουσίασης

1. Εισαγωγή: Πλαίσιο και στόχος της έρευνας
2. Πρώτο στάδιο έρευνας: Συλλογή υλικού, κριτήρια και πηγές
3. Δεύτερο στάδιο έρευνας: Ταξινόμηση σε θεματικούς τομείς
4. Τρίτο στάδιο έρευνας: Χαρακτηριστικά/ Κριτήρια αξιολόγησης
5. Η ηλεκτρονική πλατφόρμα Scoop.it, ετικέτες επισήμανσης
6. Συμπεράσματα-προοπτικές

Ηλεκτρονική ορογραφία και μετάφραση

- Ορογραφία: λεξικογραφία που ασχολείται με ειδικές χρήσεις της γλώσσας σε εξειδικευμένους τομείς της ανθρώπινης γνώσης (Bergenholtz & Tarp 1995, Lerat 1995, Cabré 1998, Κατσογιάννου 2004).
- Τα ορογραφικά προϊόντα απευθύνονται στους ειδικούς ενός τομέα, αλλά και σε μη ειδικούς, φοιτητές και μεταφραστές. Τα δίγλωσσα λεξικά και γλωσσάρια υπερτερούν αριθμητικά έναντι των μονόγλωσσων (Goudec 2005).
- Χαρακτηριστικά και δυνατότητες της ηλεκτρονικής λεξικογραφίας (Nesi 2000, Tarp 2009, Lew 2011, Granger 2013, de Schryver 2003).
- Στα ηλεκτρονικά δίγλωσσα λεξικά και γλωσσάρια παρατηρείται ανομοιογένεια και αναρχία.

Διαδικτυακά ηλεκτρονικά λεξικά (Μάντζαρη & Πανταζάρα 2014)

Δίγλωσσα/πολύγλωσσα ορολογικά (22)

- **Ιατρολέξη /** ΕΑΙΤΥ Διόφαντος, Neurolingo
- **Λεξικό ιατρικών όρων /** Ιατρική Σχολή ΑΠΘ
- **Teleterm /** ΕΛΕΤΟ, ΕΛΟΤ, ΟΤΕ
- **Inforterm /** ΕΛΕΤΟ, ΕΛΟΤ, Τμήμα Πληροφορικής (Οικ.ΠΑ)
- **Θησαυρός Ελληνικών Όρων /** ΕΚΤ
- **Λεξικό γλωσσολογικών όρων /** ΚΕΓ
- **Λεξικό χημείας /** Τμήμα Χημείας (ΕΚΠΑ)
- **ΙΑΤΕ /** ΕΕ
- **Ορολογικά Λεξικά /** Σταφυλίδη
- **Ορολογικά λεξικά /** Magenta

Αντικείμενο της έρευνας

- ❖ η καταγραφή ορολογικών πόρων διαθέσιμων στο διαδίκτυο (γαλλικά-ελληνικά)
- ❖ η ταξινόμησή τους σε θεματικούς τομείς
- ❖ η αξιολόγησή τους με βάση συγκεκριμένα κριτήρια
- ❖ η συγκέντρωση και προβολή τους μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας Scoop.it

Στόχος της είναι

- να αποτελέσει έναν βιβλιογραφικό οδηγό που να αποτυπώνει τι υπάρχει σήμερα
- να προτείνει βασικά κριτήρια για την αξιολόγηση των υπαρχόντων αλλά και για την κατάρτιση μελλοντικών ηλεκτρονικών ορολογικών πόρων
- να αποτελέσει χρήσιμο εργαλείο για τους μεταφραστές

Αρχική υπόθεση εργασίας

- A. Η αναζήτηση ορολογικού υλικού στο Διαδίκτυο οδηγεί συχνά σε ανεπαρκείς ή και αναξιόπιστες πληροφορίες.
- B. Οι διαθέσιμοι ορολογικοί πόροι για το γλωσσικό ζεύγος γαλλικά - ελληνικά είναι αρκετά περιορισμένοι, σε σχέση τουλάχιστον με το ζεύγος αγγλικά-ελληνικά.

Πρώτο στάδιο έρευνας: Συλλογή υλικού

Οι ορολογικοί πόροι έπρεπε να πληρούν 4 **κριτήρια**:

- α) να είναι ηλεκτρονικοί και διαθέσιμοι στο Διαδίκτυο,
- β) να περιλαμβάνουν το γλωσσικό ζεύγος γαλλικά-ελληνικά,
- γ) να καλύπτουν όσο το δυνατόν ευρύτερο φάσμα θεματικών τομέων και
- δ) να παρέχονται με δωρεάν πρόσβαση.

Πηγές για τη συλλογή του υλικού

α. Μέσω της μηχανής αναζήτησης της **Google**

β. Μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας **Scoop.it**

γ. Σε ιστότοπους στους οποίους ήταν βέβαιο πως υπήρχαν πόροι, όπως

- στον Ελληνικό Οργανισμό Τυποποίησης (**ΕΛΟΤ**),
- στην Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας (**ΕΛΕΤΟ**),
- στα όργανα της **Ευρωπαϊκής Ένωσης**,
- στο **translatum.gr**
- και στο **Ιόνιο Πανεπιστήμιο** (Τμήμα Ξένων Γλωσσών Μετάφρασης & Διερμηνείας - ΕΝΟΠΟΤΕΜ).

Συμπεριλήφθηκαν όλα τα **είδη φορέων**:

- επίσημοι και κυβερνητικοί φορείς (Υπουργεία, Οργανισμοί, Πανεπιστήμια)
- μη κυβερνητικοί οργανισμοί
- ιδιωτικοί φορείς

και όλες οι **μορφές συλλογών** ορολογικών δεδομένων:

- γλωσσάρια
- βάσεις δεδομένων
- ψηφιοποιημένα θεματικά λεξικά

όπου και αν εμφανίζονται:

- πανεπιστημιακές εργασίες
- παραδοτέα ευρωπαϊκών προγραμμάτων
- ιστολόγια (blogs)

Δυσκολίες κατά τη συλλογή των ορολογικών πόρων

Εμπόδιο στη συλλογή των πόρων ήταν:

- i. οι ανενεργές ιστοσελίδες και
- ii. η απουσία του γλωσσικού ζεύγους γαλλικής-ελληνικής
 - από ιστοσελίδες διεθνούς εμβέλειας
 - από ελληνικούς ιστότοπους σχετικούς με διεθνή και ευρωπαϊκά θέματα.

Αποτέλεσμα:

Συλλέχθηκαν **106 ηλεκτρονικοί ορολογικοί πόροι** που πληρούν τα 4 κριτήρια.

Δεύτερο στάδιο έρευνας: Ταξινόμηση σε θεματικούς τομείς

Οι 106 πόροι κατηγοριοποιήθηκαν σε 25 θεματικά πεδία (κατά το Eurovoc).

ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ	ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΚΑΤΑ EUROVOC	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΟΡΩΝ
Δημόσια (Αυτο)Διοίκηση	Politics > Public Service	4 πόροι
Στρατός - Ασφάλεια	Defence	2 πόροι
Ευρωπαϊκοί Ορολογικοί Πόροι	European Union	4 πόροι
Νομική Ορολογία	Law	5 πόροι
Ανθρώπινα Δικαιώματα	Rights and freedoms	6 πόροι
Οικονομία - Στατιστική	Economics	5 πόροι
Παροχή υπηρεσιών και εμπορικά προϊόντα	Trade	2 πόροι
Χώρες και Νομίσματα	Monetary relations	1 πόρος
Δημογραφικοί Όροι	Demography and Population	2 πόροι
Θηλαστικά-Πτηνά	Social affairs > Leisure > Animals	1 πόρος
Σκάκι	Social affairs > Leisure > Gaming	2 πόροι
Αθλητισμός	Social affairs > Leisure > Sport	2 πόροι
Τουρισμός	Social affairs > Leisure > Holiday	1 πόρος

Τέχνες	Culture	3 πόροι
Θρησκεία	Religion	3 πόροι
Υγεία - Ιατρική	Health	7 πόροι
Εκπαίδευση - Παιδεία	Education and Communications	8 πόροι
Συνέδρια	Documentation > Document > Conference Proceedings	1 πόρος
Θετικές Επιστήμες	Science	6 πόροι
Ποδήλατο – Αυτοκίνητο – Οδήγηση	Transport	3 πόροι
Περιβάλλον – Οικολογία	Environment	6 πόροι
Ψάρια και Αλιεία	Agriculture, Forestry and Fisheries	14 πόροι
Κουζίνα - Μαγειρική – Γεύσεις - Κρασί - Οσμές	Agri-Foodstuffs	15 πόροι
Ορολογία Τυποποίησης	Production Technology and Research > Technology and Technical Regulations > Technical regulations > Standardisation	2 πόροι
Κομμωτική	Industry > Miscellaneous Industry > Hairdressing and Beauty Care	1 πόρος

Συμπεράσματα κατά την ταξινόμηση

Τους περισσότερους ορολογικούς πόρους συγκεντρώνουν 2 θεματικά πεδία.

1. «Κουζίνα-Μαγειρική-Γεύσεις-Μπαχαρικά-Κρασί-Οσμές»

- Η γαλλική κουζίνα και οινολογία είναι διεθνώς αναγνωρισμένες, σήμα κατατεθέν του γαλλικού πολιτισμού.
- Η γαλλική ορολογία διδάσκεται σε σχολές μαγειρικής και τουριστικών επαγγελμάτων.

2. «Ψάρια-Αλιεία»

Σύμφωνα με τη Συνθήκη της Λισαβόνας του 2007, μία από τις 5 αποκλειστικές αρμοδιότητες της Ε.Ε είναι η κοινή αλιευτική πολιτική των κρατών-μελών.

Χρήση στις
διμερείς
συμφωνίες με τις
γαλλόφωνες
χώρες του
Μαγκρέμπ (αλιεία
στη Μεσόγειο)

Αναγκαία λοιπόν η
ύπαρξη
πολύγλωσσων
σχετικών
γλωσσαρίων για τη
μετάφραση προς
όλες τις γλώσσες
της Ε.Ε.

Χρήση στις πολυμερείς
διακρατικές
συμφωνίες με τρίτες
χώρες (π.χ.
γαλλόφωνος Καναδάς).

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: Ψάρια και Αλιεία

A.A	ΤΙΤΛΟΣ	ΦΟΡΕΑΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ	ΔΙΑΘΕΣΙΜΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ
1.	Πολύγλωσσο λεξικό για ψάρια και προϊόντα ψαρέματος	Organization for Economic Co-operation and Development (OCDE)	2008	en, fr, da, nl, fi, de, el, is, it, ja, ko, no, pl, pt, ru, sr, hr, es, sv, tr
2.	Ονομασίες Ψαριών	Ψαρότοπος (Blog)	07/05/2008	el, en, fr, la
3.	Δημοφιλή ψάρια στην Ευρωπαϊκή Ένωση	Ευρωπαϊκή Επιτροπή	2002	da, de, el, en, es, fi, fr, it, nl, pt, sv
4.	180 ευρωπαϊκά ψάρια σε 26 ευρωπαϊκές γλώσσες	Oliver Friel, Mathias Suess	-	bg, cs, da, de, el, en, es, et, fi, fr, hr/sr, hu, is, it, lv, lt, nl, no, pl, pt, ro, ru, sl, sv,
5.	Πολύγλωσσο εικονογραφημένο λεξικό Υδρόβιων ζώων και φυτών	Ευρωπαϊκή Επιτροπή	1998	sc, es, da, de, el, en, fr, it, nl, pt, fi, sv
6.	Είδη της Μεσογείου και του Εύξεινου Πόντου	Ευρωπαϊκή Επιτροπή	2009	bg, es, cs, da, de, et, el, en, fr, ga, it, lt, lv, hu, mt, nl, pl, pt, ro, sk, sl, fi, sv
7.	Πολύγλωσσο λεξικό αλιευτικών εργαλείων	Office for Official Publications of the European Communities	1992	es, da, de, el, en, fr, it, nl, pt
8.	Αλιευτικά σκάφη και η ασφάλεια εν πλω	Επιτροπή Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων	1992	es, da, de, el, en, fr, it, nl, pt
9.	Λεξικό ναυτικών όρων	Ευγενίδειο Ίδρυμα	2006	el, en, fr, it, es
10.	Yacht inventory list	Translatum.gr	-	el, fr, en, de
11.	Αλιευτικές ζώνες στην Ευρωπαϊκή Ένωση	Ευρωπαϊκή Επιτροπή	-	bg, cs, da, de, et, el, en, es, fr, hr, it, lv, lt, hu, mt, nl, pl, pt, ro, sk, sl, fi, sv

Δυσκολίες κατά την αξιολόγηση των ορολογικών πόρων

Η έλλειψη βιβλιογραφίας σχετικά με αξιόπιστα και αντικειμενικά κριτήρια για την αξιολόγηση ηλεκτρονικών ορολογικών πόρων.

Ως εκ τούτου, επιλέχθηκαν και υιοθετήθηκαν:

- α) κριτήρια αξιολόγησης ιστοσελίδων**, αφού οι πόροι που συλλέχθηκαν είναι ηλεκτρονικοί,
 - β) κριτήρια αξιολόγησης δίγλωσσων/πολύγλωσσων τεχνικών λεξικών**, καθώς το περιεχόμενό τους έχει σχέση με την ορολογία και ορογραφία
 - γ) κριτήρια αξιολόγησης ορολογικών/ ορογραφικών προϊόντων** που ορίζονται από τα σχετικά ελληνικά πρότυπα.
- ⇒ Πρόκειται για μια **σύνθεση** δέκα κριτηρίων, τα οποία κρίθηκαν ως τα πιο ουσιώδη και λειτουργικά.

Τρίτο στάδιο έρευνας: Χαρακτηριστικά/ Κριτήρια αξιολόγησης

αξιοπιστία **πατρότητα** είδος **θεματικό πεδίο**

αντικειμενικότητα πληρότητα **πολυγλωσσία** πολιτισμική ιδιαιτερότητα

γλωσσική ορθότητα **έκταση** ένταση όρων συμμετρία μοναδικότητα

χρηστικότητα **χρονολόγηση** ακρίβεια έλεγχος πλεονασμού

προσβασιμότητα στα δεδομένα/**αναζήτηση** παραδείγματα

συντηρησιμότητα εναλλαγή γλώσσας ταχύτητα διαδραστικότητα ευελιξία

κόστος πρόσβασης λειτουργικότητα **μορφότυπο** αποτελεσματικότητα

σχεδιασμός/αισθητική αξιολόγηση από τον χρήστη **διεύθυνση/επικοινωνία**

δυνατότητα εκτύπωσης/αποθήκευσης

Τρίτο στάδιο έρευνας: Χαρακτηριστικά/ Κριτήρια αξιολόγησης

Η αξιολόγηση έγινε με βάση τα 10 παρακάτω χαρακτηριστικά/ κριτήρια:

1. Το μορφότυπο (format)
2. Η πατρότητα (φορέας δημιουργίας/έκδοσης)
3. Η μικροδομή (πληροφορίες σχετικά με τους όρους)
4. Η δυνατότητα αναζήτησης στη μακροδομή και μικροδομή
5. Η δυνατότητα αποθήκευσης ή/και εκτύπωσης των όρων
6. Η επικοινωνία με τον δημιουργό
7. Η εικονογράφηση
8. Η έκταση
9. Η χρονολόγηση και επικαιροποίηση
10. Ο αριθμός γλωσσών

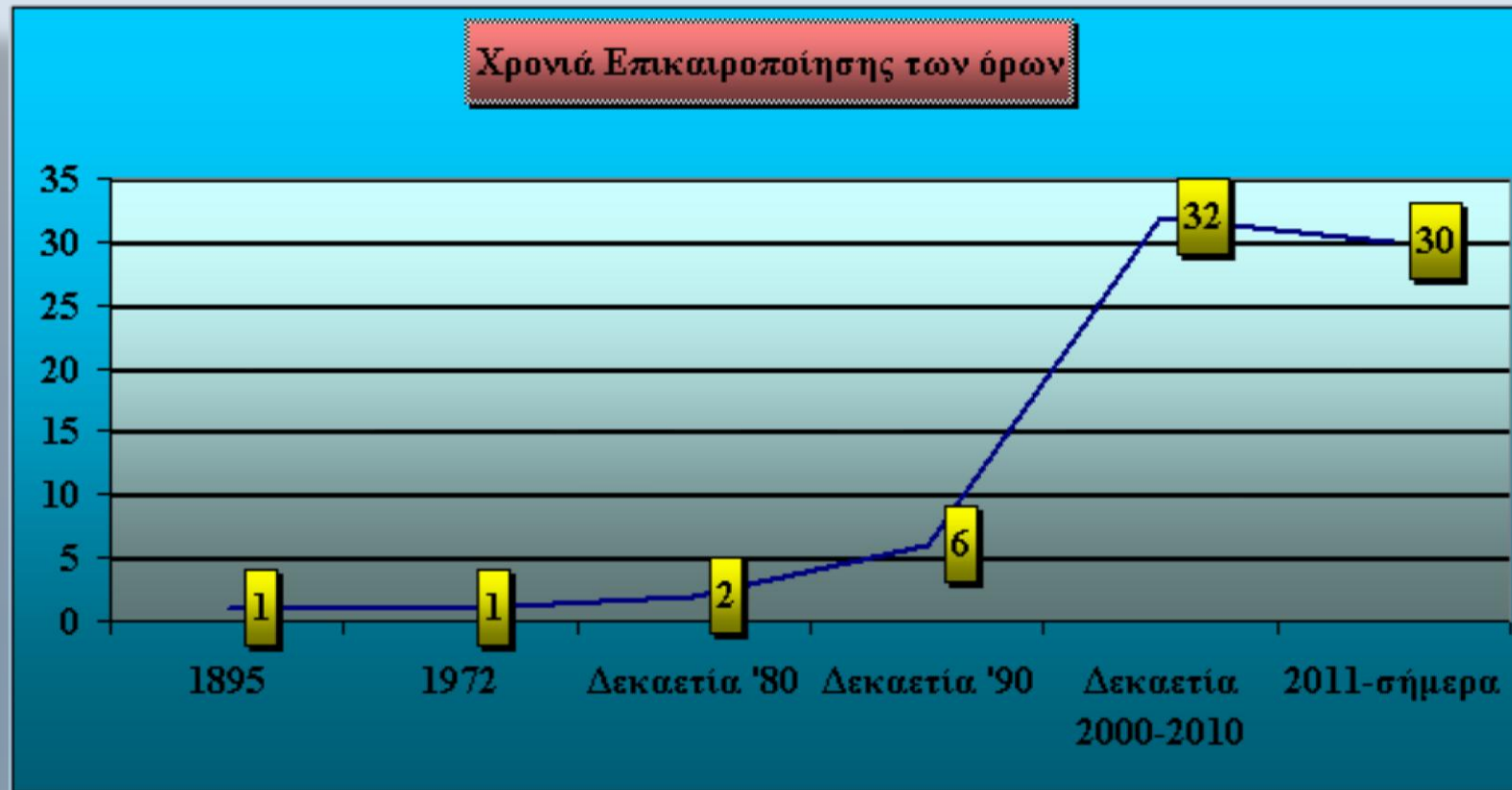
1. Η Έκταση του ορολογικού πόρου

- ✓ Το σύνολο των λημμάτων ενός ορολογικού πόρου συνδέεται με τον βαθμό στον οποίο καλύπτει το ορολόγιο ενός θεματικού τομέα.
- ✓ Στους 71 πόρους της έρευνας
 - είτε αναφέρεται ο αριθμός των όρων που περιλαμβάνονται
 - είτε η έκτασή τους επιτρέπει την καταμέτρησή τους από τον χρήστη.

2. Η χρονική ένδειξη και η επικαιροποίηση του ορολογικού πόρου

- Η εγκυρότητα ενός πόρου εξαρτάται και από την επικαιρότητα των όρων,
- είτε με ενημέρωση και εμπλουτισμό αυτών που υπάρχουν
 - είτε με προσθήκη νέων

Το μεγαλύτερο ποσοστό αυτών μπορεί να θεωρηθεί αρκετά επίκαιρο και ως εκ τούτου χρήσιμο για τους μεταφραστές

3. Η γλώσσα του ορολογικού πόρου

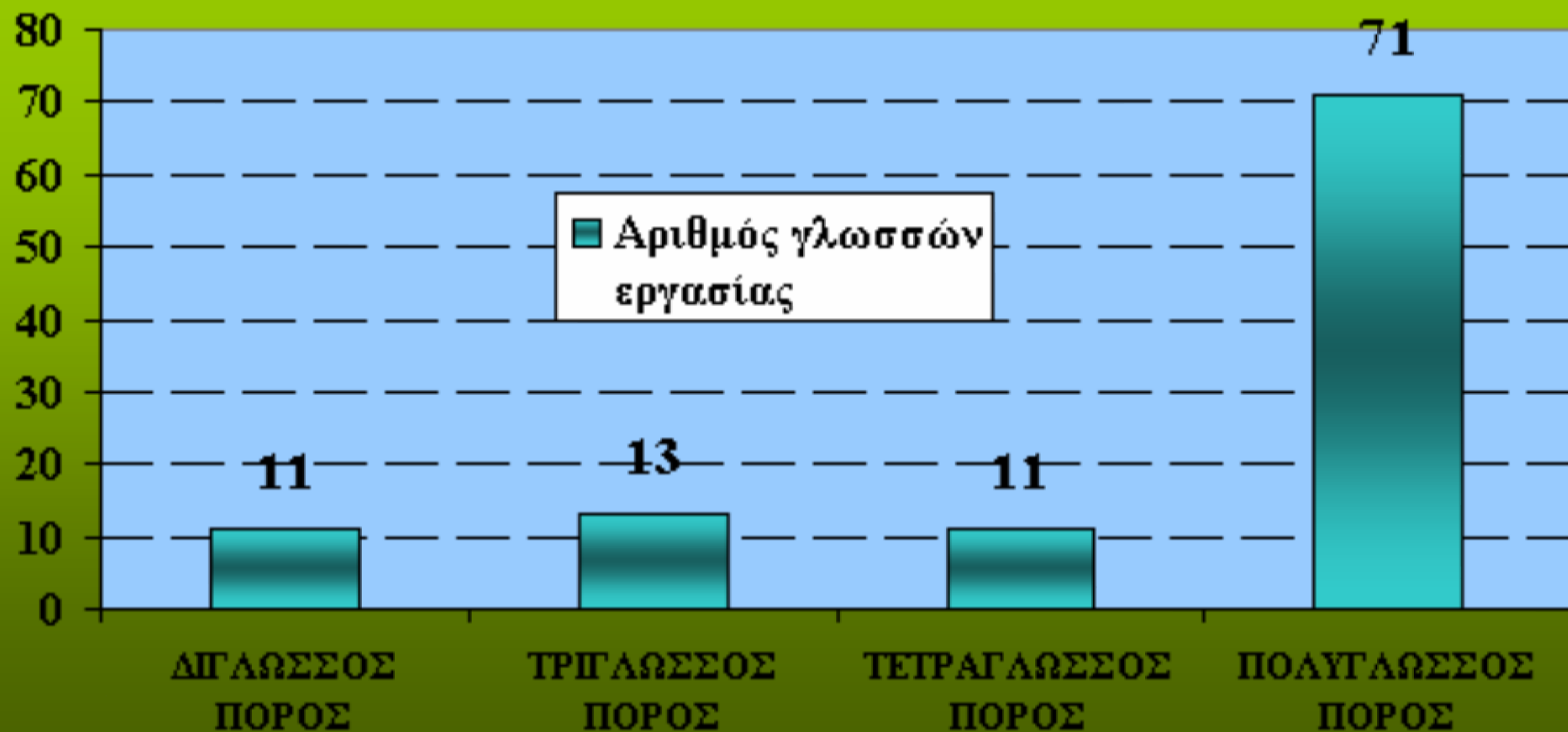
Οι 71 πόροι της έρευνας είναι πολύγλωσσοι (άνω των 5 γλωσσών) επιβεβαιώνει τη σύγχρονη τάση του μεταφραστικού τοπίου:

- ✓ τα κείμενα μεταφράζονται παράλληλα σε περισσότερες γλώσσες
- ✓ το κόστος δημιουργίας ενός ορολογικού πόρου μειώνεται και
- ✓ η επισκεψιμότητά του αυξάνεται θεαματικά.

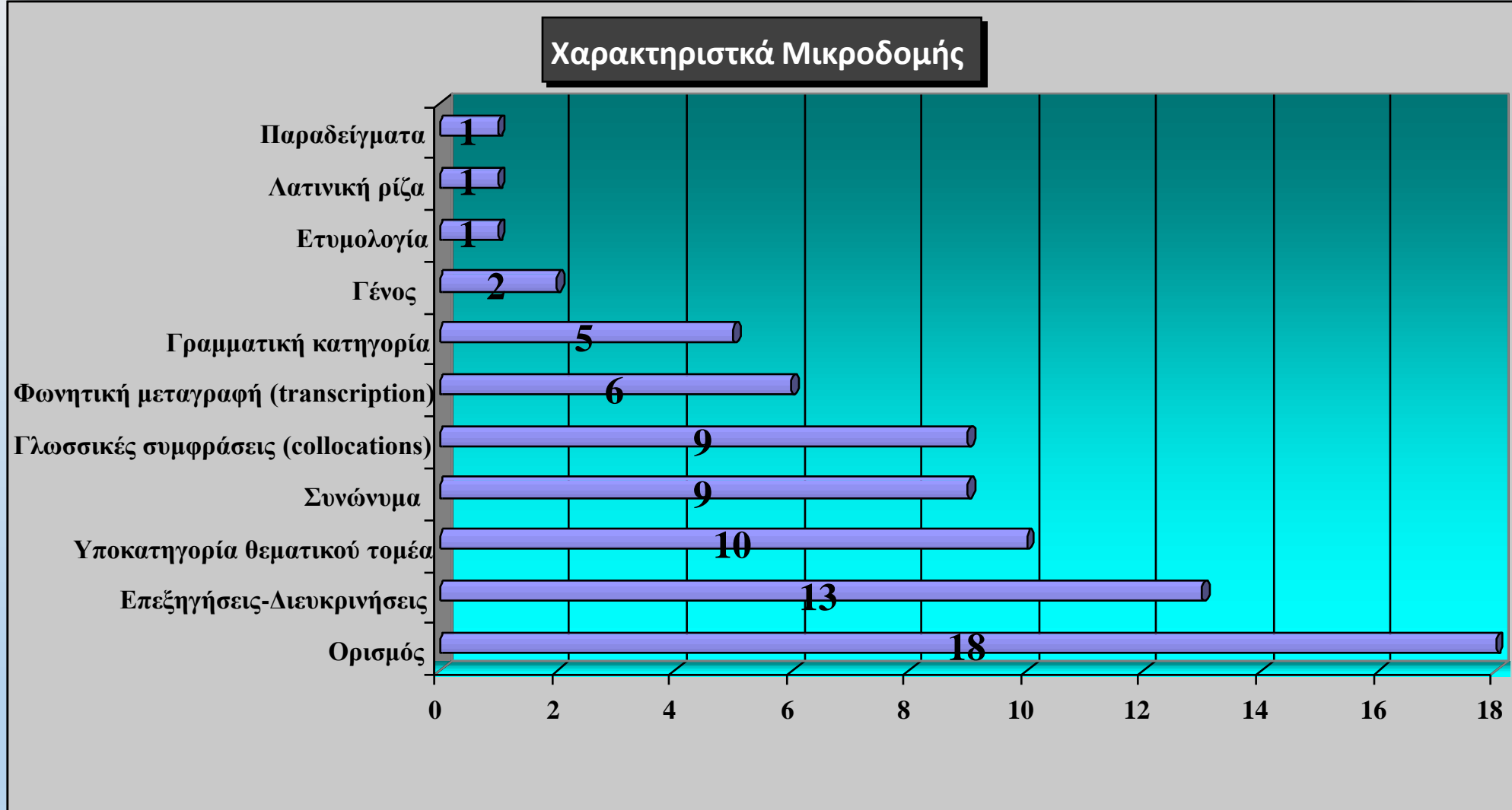
Οι πόροι της ΕΕ περιλαμβάνουν ισότιμα και τις 24 επίσημες γλώσσες των κρατών-μελών της.

Η σειρά εμφάνισης των κωδικών των γλωσσών είναι αλφαβητική (ISO 639-1:2002).

Οι γλώσσες των ορολογικών πόρων

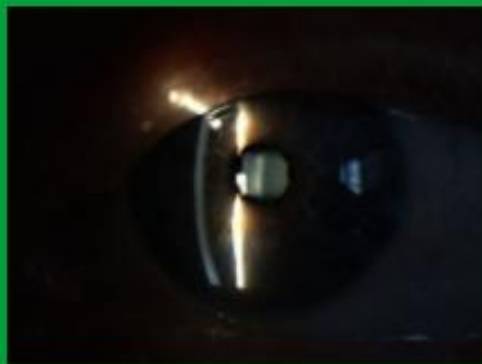
4. Η μικροδομή του ορολογικού πόρου

Μόλις το 49,1% των πόρων προσφέρουν επιπλέον πληροφορίες σχετικές με τους όρους.

"oeil" - Résultats de la recherche: [F] ⇒ [GR]

oeil

Synonymes:

appareil oculaire
yeux (pl.)

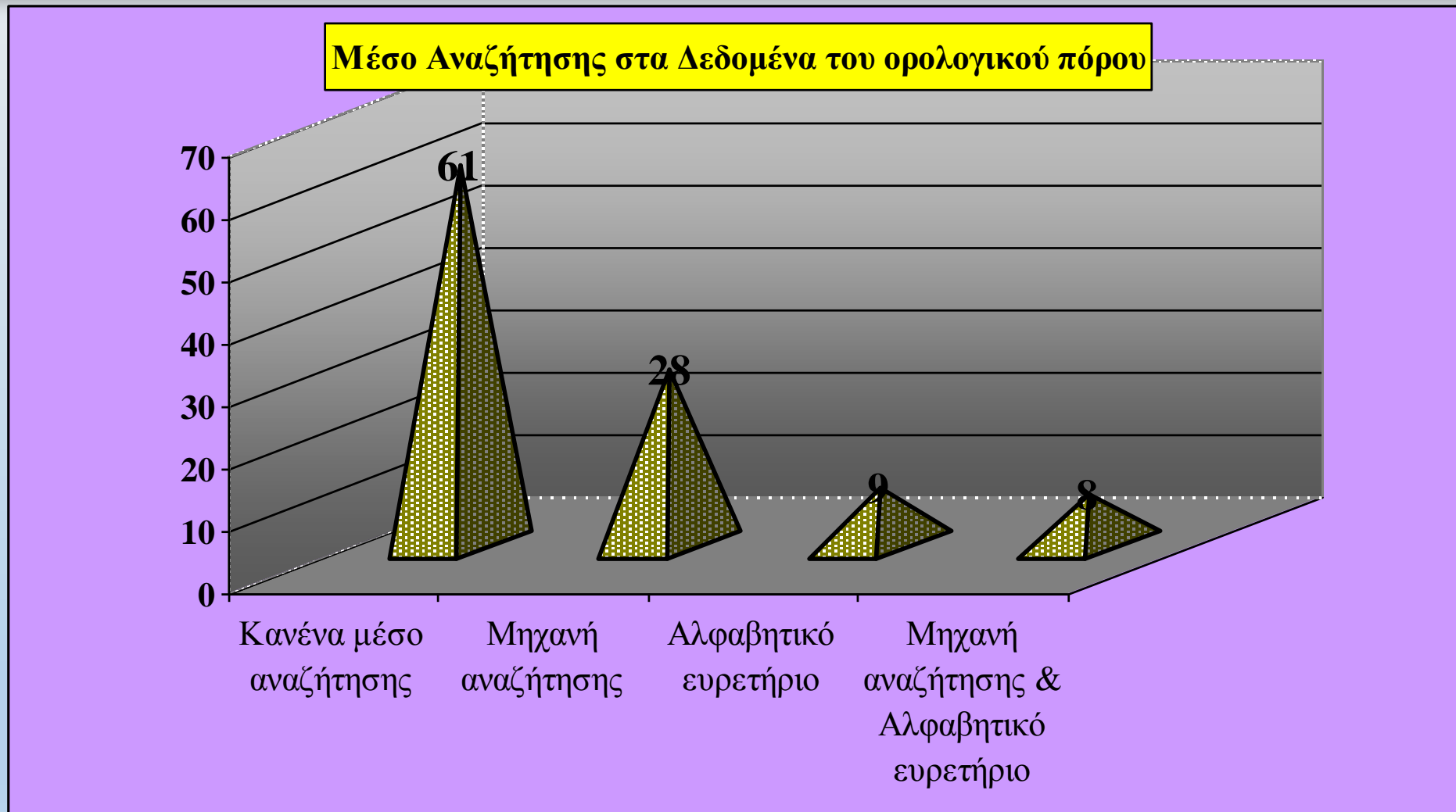
Traduction:

μάτι
οφθαλμός

Results for the term: route

Themes	Terms	Translations
Roads - Types of Road	<u>artère principale</u>	<u>κύρια αρτηρία</u>
	<u>autoroute</u>	<u>Αυτοκινητόδρομος</u>
	<u>autoroute de liaison</u> syn : autoroute de rase campagne syn : route à grand débit (CH)	<u>υπεραστικός αυτοκινητόδρομος</u>
	<u>catégorie de route</u>	<u>κατηγορία οδού</u>
	<u>chaussée latérale</u> syn : contre-allée	<u>παράπλευρη οδός</u>
	<u>déviation</u> syn : contournement (BE, CH, CA)	<u>παρακαμπτήριος</u>
	<u>grande route</u> syn : grand axe routier syn : artère routière	<u>οδός υπεραστική κύρια, αρτηρία</u>
	<u>pénétrante</u> syn : voie radiale syn : route pénétrante	
	<u>rive [route]</u>	
	<u>rocade</u> syn : route de ceinture	<u>περιφερειακή οδός</u> syn : δακτύλιος

5. Η Δυνατότητα αναζήτησης στη μακροδομή και μικροδομή του ορολογικού πόρου

Συμπερασματικά, ο μεταφραστής πολλές φορές έχει να περιπλανηθεί σε χαοτικά δομημένους ιστότοπους, μη φιλικούς προς τον χρήστη.

Παρουσίαση του υλικού μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας Scoop.it

www.scoop.it/t/ressources-terminologiques

Ressources terminologiques FR-EL

Curated by [Argyris Diagoumas](#)

>>

[Scoop without link](#) | [Upload your own document](#) | [Get suggestions](#) ?

Scooped by [Argyris Diagoumas](#)

Ψηφιακή Ορολογία Γεωπολιτικής και Γεωστρατηγικής

>> Scoop.it!

From geoterm.turkmas.uoa.gr - Today, 11:02 PM

Empty description

 Argyris Diagoumas's insight:
Εργαστήριο γεωπολιτικών αναλύσεων Ευρύτερης Μέσης Ανατολής και Τουρκίας

Scooped by [Argyris Diagoumas](#)

Γλωσσάρι φυτικής παραγωγής Ευρωπαϊκή

>>

From goo.gl - October 22, 10:13 PM

Scooped by [Argyris Diagoumas](#)

Λεξικό όρων τοπικής αυτοδιοίκησης

>>

From www.eetaa.gr - October 21, 9:37 PM

Tagging – Ετικέτες επισήμανσης

- Εργαλείο ανεύρεσης του επιθυμητού περιεχομένου σε διαδικτυακούς τόπους.
- **Περιγραφή και κατηγοριοποίηση** των πληροφοριών με **λέξεις-κλειδιά**.
- Βοηθά στον **συσχετισμό**, στην **αρχειοθέτηση**, στην **αποθήκευση** και στην **οργάνωση** του υλικού.
- Προωθείται η **συνεργατική επεξεργασία**, η **επικοινωνία** και η **δημιουργία δικτύων** μεταξύ επιστημόνων με κοινούς ερευνητικούς στόχους.

Tagging

7 Κατηγορίες ετικετών επισήμανσης

domaine (θεματικό πεδίο)

auteur (φορέας)

format (μορφότυπο)

téléchargeable (τηλεφορτώσιμο αρχείο)

illustration (εικονογράφηση)

taille (έκταση)

langue (γλώσσα)

Scooped by Argyris Diagoumas

Γαλλοαγγλοελληνικό ευρετήριο όρων Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης

 Scoop.it!

From portal.tee.gr - October 21, 9:23 PM

Reaction (0)

Enter a list of tags (comma separated)

taille moyenne

Organisation officielle grecque

standarisation

plurilingue

téléchargeable

Συμπεράσματα

Η ελληνική γλώσσα και ορολογία δεν είναι ευρείας διάδοσης και δεν έχει εδραιώσει επαρκώς τη θέση της σε διεθνές επίπεδο

Ανάγκη ανάπτυξης αξιόπιστων (ως προς το περιεχόμενο) και λειτουργικών (ως προς την παρουσίαση) ηλεκτρονικών ορογραφικών προϊόντων

Ανάπτυξη της θεωρητικής σκέψης σε θέματα δίγλωσσης ηλεκτρονικής ορογραφίας, αλλά και ανάγκη τυποποίησης στην ελληνική ορολογία και στις προδιαγραφές σχεδιασμού

Συνεχής εμπλουτισμός της σελίδας με περισσότερους πόρους (Clarin, Proz.com) και ανανέωσή της προκειμένου να αποτελέσει ένα χρήσιμο εργαλείο για τους μεταφραστές, αλλά και στη διδακτική της μετάφρασης και της ορολογίας.

Σας ευχαριστούμε πολύ!